

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 29 d. Nr. 21RE-351

(AG-119/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmuo X skundą atsakovui Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini „Dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo Asmuo X“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas Asmuo X (toliau – pareiškėjas) skundu prašo Komisijos panaikinti Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (Komisijos pastaba: sprendimo antraštė „Dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo Asmuo X“) (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti Departamento Viešosios tvarkos biurą išduoti leidimą ginklui šaulio tarnybai.

Skunde nurodo, kad duomenys neskelbtini Departamento Viešosios tvarkos biuro Licencijavimo valdybai pateikė prašymą Nr. duomenys neskelbtini dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus išdavimo. Skundžiamu Sprendimu buvo atsakyta išduoti leidimą ginklui, motyvuojant neatitikimu nepriekaištingos reputacijos formulotei, kadangi 2013 metais pareiškėjas buvo baustas pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – LR BK) 227 straipsnį (Papirkimas). Esant dabatinei nesaugiai situacijai, kai visai visuomenei kyla pavojus ir kiekvienas turėtų ruoštis gynybai, šis Sprendimas yra per griežtas.

Pareiškėjas nurodo, kad nuo 2022 metų yra aktyvus Lietuvos šaulių sąjungos narys, reguliariai dalyvaujantis pratybose ir tobulinantis įgūdžius; 2024 metais sėkmingai baigė bazinį šaulio kursą ir ginklo turėjimas yra būtinas siekiant toliau lavinti savo įgūdžius, stiprinti pasirengimą krašto gynybai bei visapusiškai dalyvauti šaulių veikloje. Atsisakymas išduoti leidimą ne tik riboja pareiškėjo galimybes tobulėti kaip šauliui, bet ir demotyvuoja tęsti veiklą organizacijoje, kurioje pilnavertiškas dalyvavimas be asmeninio ginklo tampa sudėtingas.

Atsakovas prašo Komisijos pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, kad priimant Sprendimą buvo naudojamos duomenimis iš duomenys neskelbtini duomenys neskelbtini rajono apylinkės teismo priimto teismo baudžiamojo įsakymo išnagrinėjus baudžiamąją bylą Nr. duomenys neskelbtini, proceso Nr. duomenys neskelbtini (toliau – Teismo baudžiamasis įsakymas), kurie gauti atlikus patikrinimus siekiant nustatyti, ar asmenims, pretenduojantiems gauti leidimus įsigyti

ginklus, leidimus laikyti ar leidimus nešiotis A, B, C kategorijų ginklus, netaikomi šio Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 17 straipsnyje nustatyti apribojimai (Įstatymo 12 straipsnio 3 dalis). Priimant sprendimą buvo atsižvelgta į Teismo baudžiamajame įsakyme nustatytas aplinkybes, kad „Asmuo X pasiūlė kyšių įgaliojimus vykdantiems

pareigūnams, o būtent: 2013 m. liepos 13 d., apie 15.46 val., duomenys neskelbtini, būdamas sulaikytas dėl padaryto administracinio teisės pažeidimo, t. y. transporto priemonės vairavimo esant neblaiviam, policijos tarnybiniame automobilyje „Mitsubishi Pajero“, v. n. duomenys neskelbtini, būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, įdėjo 135 eurus (465,75 litus pagal 2013-07-13 Lietuvos banko lito ir užsienio valiutų santykį) į tarnybinio automobilio priekinės keleivio sėdynės kišenę ir tokiu būdu tiesiogiai davė kyšių įgaliojimus vykdantiems valstybės tarnautojams – duomenys neskelbtini apskrities VPK duomenys neskelbtini rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Patrulių būrio patruliui Asmuo X ir duomenys neskelbtini apskrities VPK duomenys neskelbtini rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Patrulių būrio vyresniajam patruliui Asmuo X, siekdamas neteisėtos paperkamų valstybės tarnautojų veikos vykdant įgaliojimus, kad šie nerašytų administracinio teisės pažeidimo protokolo už jo padarytą kelių eismo taisyklių 14 punkto pažeidimą“. Už šių veiksmų padarymą, pareiškėjas buvo pripažintas kaltu pagal LR BK 227 straipsnio 2 dalį (Papirkimas) ir nuteistas 1300 Lt (10 MGL bauda). Už LR BK 227 straipsnio 2 dalyje numatyto nusikaltimo padarymą numatyta maksimali bausmė yra laisvės atėmimas iki penkerių metų. Baudą pareiškėjas sumokėjo 2013 m. rugpjūčio 22 d. ir tai yra data, kada laikoma, jog asmuo atliko teismo paskirtą bausmę.

LR BK 97 straipsnyje nurodyta, kad turinčiais teistumą laikomi už nusikaltimo padarymą nuteisti asmenys, kuriems įsiteisėjo Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismo priimtas apkaltinamasis nuosprendis. LR BK 97 straipsnio 3 dalies 3 punkto a papunktis numato, jog turinčiais teistumą laikomi asmenys, nuteisti už tyčinius nusikaltimus ir realiai atlikę paskirtą bausmę, – bausmės atlikimo laikotarpiu ir po bausmės atlikimo arba atleidimo nuo bausmės atlikimo trejus metus, jeigu jie nuteisti už nesunkų ar apysunkį nusikaltimą. LR BK 11 straipsnio 4 dalyje pažymėta, kad apysunkis nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija trejus metus laisvės atėmimo, bet neviršija šešerių metų laisvės atėmimo.

Teisė turėti ir laikyti ginklus nėra konstitucinė teisė, taip pat nėra teisė saugoma Žmogaus teisių ir laisvių apsaugos konvencijos. Tai teisė, kuri įgyjama pagal Įstatymo nuostatas. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) yra pažymėjęs, jog pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją valstybės valdžios ir valdymo institucijos turi pareigą užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką, saugoti asmenį nuo kėsinosi į jo gyvybę bei sveikatą, ginti žmogaus teises ir laisves. Tuo tarpu ginklai ir šaudmenys gali kelti pavojų viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui, žmonių gyvybei ar sveikatai, todėl įstatymų leidėjas, atsižvelgdamas į būtinumą užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką, ginti žmogaus teises ir laisves, turi įgaliojimus nustatyti ginklų ir šaudmenų patekimo į civilinę apyvartą, jų laikymo, naudojimo, leidimų įsigyti ginklą išdavimo sąlygas ir tvarką (Konstitucinio Teismo 2001 m. balandžio 12 d., 2013 m. sausio 25 d. nutarimai).

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punktą numato, kad „Šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytų ginklų, B ir C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo nesantis nepriekaištingos reputacijos“. Įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodyta, kad nepriekaištingos reputacijos asmeniu nelaikomas asmuo, kuris įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, ir po asmens teistumo išnykimo arba panaikinimo nepraėjo 15 metų. Pareiškėjas duomenys neskelbtini Teismo baudžiamuoju įsakymu buvo nuteistas 1300 Lt (10 MGL) bauda už apysunkio nusikaltimo padarymą, kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio. Teismo paskirtą baudą asmuo sumokėjo 2013 m. rugpjūčio 22 d., todėl jis iki 2016 m. rugpjūčio 22 d. buvo laikomas turinčiu teistumą. Kadangi nuo teistumo išnykimo nepraėjo 15 metų, todėl pareiškėjas šiuo metu negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu Įstatymo taikymo prasme. Pareiškėjo nurodytos aplinkybės apie jo priklausymą Lietuvos šaulių sąjungai ir kiti duomenys savaime nepaneigia jo biografijos faktų dėl neatsakingo elgesio, kuris netoleruojamas viešo intereso apsaugos kontekste. Atsižvelgiant į pareiškėjo nusikalstamo elgesio faktus, šios aplinkybės nesudaro pagrindo teigti, jog pareiškėjui leidimo laikyti (nešioti) ginklus neišdavimas yra neproporcinga priemonė, įvertinus tai, kad šaunamieji ginklai yra ribotos civilinės apyvartos objektai, jų turėjimas ir nešiojimas yra susijęs su padidėjusia rizika pačiam asmeniui ir aplinkiniams. Įstatymo nuostatos numato griežtus reikalavimus

ginklų apyvartai, visų pirma skirtos prevencijai, nes šaunamieji ginklai yra ypatingi ribotos civilinės apyvartos objektai, o jų savininkams ir naudotojams keliami specialūs reikalavimai, kurių tikslas užtikrinti visuomenės saugumą. Prevenciniai šaunamųjų ginklų apyvartos reikalavimų tikslai suponuoja šaunamojo ginklo savininkų ir naudotojų aukštesnį atsakomybės standartą negu kitais, įprastų neribotos civilinės apyvartos objektų atvejais.

Įstatymo 18 straipsnio 2 dalies nuostatos yra imperatyvios ir įstatymų leidėjas nesuteikia diskrecijos teisės viešojo administravimo subjektui (atsakovui), kuriam suteikti įgaliojimai taikyti šią normą, pasirinkti kitokį elgesio variantą, išskyrus normoje nurodyto leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimą, jeigu nustatoma bent viena iš nurodytų alternatyvių aplinkybių. Departamentas, vykdydamas jam pavestas funkcijas, tinkamai įgyvendino Įstatymo nuostatas, todėl duomenys neskelbtini Departamento Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas.

Skundas atmestinas

Pareiškėjas duomenys neskelbtini prašymu „Dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus“ Nr. duomenys neskelbtini, pateiktu per ePolicija.lt portalą, kreipėsi į duomenys neskelbtini apskrities Vyriausiojo policijos komisariato Licencijavimo padalinį, prašė išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus: savigynai (pistoletai, revolveriai), savigynai (lygiavamzdžiai šautuvai), šaulio tarnybai (B kat. lygiavamzdžiai, graižtviniai šautuvai), šaulio tarnybai (A, B kat. lygiavamzdžiai, graižtviniai šautuvai), šaulio tarnybai (B kat. pistoletai, revolveriai), šaulio tarnybai (A kat. pistoletai).

Departamento Viešosios tvarkos biuro Licencijavimo valdybos 1-ojo skyriaus vyresniosios specialistės duomenys neskelbtini Sprendimu „Dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo Asmuo X“ Nr. duomenys neskelbtini, patvirtintu Licencijavimo valdybos 1-ojo skyriaus vyriausiojo specialisto, nuspręsta atsisakyti išduoti pareiškėjui leidimą laikyti (nešiotis) ginklus. Sprendime, be kita ko, nurodyta, kad, atlikus patikrinimą, nustatyta, jog 2013 m. liepos 18 d. (įsiteisėjo 2013 m. rugpjūčio 7 d.) duomenys neskelbtini rajono apylinkės teismo baudžiamuoju įsakymu baudžiamojoje byloje Nr. duomenys neskelbtini asmuo pripažintas kaltu pagal LR BK 227 straipsnio („Papirkimas“) 2 dalį. Asmeniui paskirta bausmė – bauda (10 MGL) 1 300 Lt, baudžiamojo poveikio priemonė – turto konfiskavimas (dvi kupiūras po 50 eurų, vieną kupiūrą 20 eurų, vieną kupiūrą 10 eurų ir vieną kupiūrą 5 eurų). 2013 m. rugpjūčio 22 d. paskirta bauda sumokėta. Pareiškėjas buvo kaltinamas tuo, kad 2013 m. liepos 13 d., būdamas neblaivus, sulaikytas dėl transporto priemonės vairavimo esant neblaiviam, policijos tarnybiniame automobilyje, įdėjo 135 eurus (465,75 litus pagal 2013 m. liepos 13 d. Lietuvos banko lito ir užsienio valiutų santykį) į tarnybinio automobilio priekinės keleivio sėdynės kišenę ir tokiu būdu tiesiogiai davė kyšį įgaliojimus vykdančioms valstybės tarnautojams. Maksimali bausmė už LR BK 227 straipsnio 2 dalį numatytų nusikalstamų veikų padarymą yra laisvės atėmimas iki penkerių metų. LR BK 97 straipsnyje nurodyta, kad turinčiais teistumą laikomi už nusikaltimo padarymą nuteisti asmenys, kuriems įsiteisėjo Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismo priimtas apkaltinamasis nuosprendis. LR BK 97 straipsnio 3 dalies 3 punkto a papunktis numato, jog turinčiais teistumą laikomi asmenys, nuteisti už tyčinius nusikaltimus ir realiai atlikę paskirtą bausmę, – bausmės atlikimo laikotarpiu ir po bausmės atlikimo arba atleidimo nuo bausmės atlikimo trejus metus, jeigu jie nuteisti už nesunkų ar apysunkį nusikaltimą. LR BK 11 straipsnio 4 dalyje pažymėta, kad apysunkis nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija trejus metus laisvės atėmimo, bet neviršija šešerių metų laisvės atėmimo. Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad B, C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo nesantis nepriekaištingos reputacijos. Įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodyta, kad nepriekaištingos reputacijos asmeniu nelaikomas asmuo, įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, ir po asmens teistumo išnykimo arba panaikinimo nepaėjo 15 metų. Pareiškėjas dėl padaryto nusikaltimo, kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, teismo paskirtą baudą sumokėjo 2013 m. rugpjūčio 22 d. ir realiai atliko paskirtą bausmę. Iki 2016 m. rugpjūčio 22 d. buvo laikomas asmeniu turinčiu teistumą. Po teistumo išnykimo nepaėjo 15 metų, todėl pareiškėjas

negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu. Fizinį asmenų ginklų ir šaudmenų civilinės apyvartos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Lietuvos policijos generalinio komisaro 2003 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Fizinį asmenų ginklų ir šaudmenų civilinės apyvartos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas), 14 punkte nurodyta, kad jeigu patikrinimo metu buvo nustatyta priežasčių, dėl kurių leidimas laikyti (nešiotis) ginklus neišduodamas remiantis patikrinimo rezultatais, parengiamas neigiamas sprendimas ir atsakymas asmeniui dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo. Sprendimas atsisakyti išduoti pareiškėjui leidimą laikyti (nešiotis) ginklus priimtas vadovaujantis išdėstytu ir vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 18 straipsnio 2 dalies 3 punktu bei Aprašo 14 punkto nuostatomis. Apie priimtą Sprendimą pareiškėjas informuotas Departamento Viešosios tvarkos biuro duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo“.

Ginčas kilo dėl Departamento Sprendimo neišduoti pareiškėjui leidimo laikyti (nešiotis) ginklus, teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ), Įstatymo, Įsakymo ir Aprašo nuostatos.

VAĮ 3 straipsnyje viešojo administravimo subjektui įtvirtinta pareiga vadovautis viešojo administravimo principais, tame tarpe, įstatymų viršenybės, kuris, be kita ko, reiškia, jog administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (4 punktas). VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei motyvai.

Kiekvienu konkrečiu atveju, vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAĮ 10 straipsnio taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose. Šia teisės norma iš esmės yra siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2025 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-69-575/2025).

Įstatymo 1 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad šio įstatymo tikslas – reglamentuoti ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartą siekiant užtikrinti žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumą. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti ginklų, ginklų priedėlių ir šaudmenų klasifikavimo į kategorijas nuostatas, ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartos ir jos kontrolės teisinius pagrindus ir subjektų, kurių veikla susijusi su ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis ir jų dalimis, teises ir pareigas (2 dalis). Pagal Įstatymo 11 straipsnio 1 dalį, vienas iš tikslų, kuriuo nuolatiniame Lietuvos Respublikos gyventojai ir Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys gali įsigyti ir turėti ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis – savigynai (3 punktas); šaulio tarnybai ar profesinės karo tarnybos kario, kario savanorio ir kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario individualiems praktiniams įgūdžiams tobulinti (8 punktas).

Leidimus įsigyti ginklus, leidimus laikyti ir leidimus nešiotis A, B, C kategorijų ginklus išduoda policijos įstaiga, gavusi asmenų prašymus per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Paslaugų ir gaminių kontaktinį centrą ar Policijos elektroninių paslaugų sistemą arba tiesiogiai, pagal kuriuos galima identifikuoti juos pateikusį asmenį (toliau šiame straipsnyje – prašymas) (12 straipsnio 1 dalis). Leidimai laikyti ar leidimai nešiotis A, B, C kategorijų ginklus išduodami asmenims, turintiems teisę įsigyti tokių kategorijų ginklus (12 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Patikrinimus, siekdama nustatyti, ar asmenims, pretenduojantiems gauti leidimus įsigyti ginklus, leidimus laikyti ar leidimus nešiotis A, B, C kategorijų ginklus, netaikomi šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyti apribojimai, atlieka policijos įstaiga, gavusi prašymą. Patikrinimai atliekami, sprendimas dėl leidimo įsigyti ginklus išdavimo priimamas ir leidimas įsigyti ginklus išduodamas arba jį išduoti atsisakoma ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo prašymo pateikimo dienos, o dėl leidimo laikyti ar leidimo nešiotis A, B, C kategorijų ginklus išdavimo

– ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo pateikimo dienos. Šie terminai policijos įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu gali būti pratęsti ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas nuo prašymo pateikimo dienos, ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui, jeigu, atlikus asmenų, pretenduojančių gauti leidimus įsigyti ginklus, leidimus laikyti ginklus ar leidimus nešiotis A, B, C kategorijų ginklus, patikrinimus, gaunama informacija apie šių asmenų turimą teistumą už užsienio valstybėse padarytas nusikalstamas veikas ir būtina atlikti asmens užsienio valstybėje padarytos nusikalstamos veikos perkvalifikavimą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą (12 straipsnio 3 dalis). Atsisakymas išduoti leidimą įsigyti ginklus, leidimą laikyti ginklus ar leidimą nešiotis ginklus turi būti motyvuotas. Pareiškėjas ar jo įgaliotas asmuo atsisakymą išduoti leidimą įsigyti ginklus, leidimą laikyti ar leidimą nešiotis A, B, C kategorijų ginklus turi teisę savo pasirinkimu apskųsti Viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (12 straipsnio 6 dalis). Leidimai įsigyti ginklus, leidimai laikyti ir leidimai nešiotis A, B, C kategorijų ginklus asmenims išduodami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Fiziniais asmenims išduodamas vienas bendras leidimas laikyti (nešiotis) A ir B kategorijų ginklus. Šiame leidime nurodoma, kokius ginklus asmuo gali laikyti, kokius – nešiotis. Fiziniais asmenims išduodamas vienas bendras neterminuotas leidimas laikyti (nešiotis) C kategorijos ginklus. Išduodant šioje dalyje nurodytus leidimus, ginklų identifikaciniai duomenys (ginklo šalis gamintoja ir gamybos vieta, markė, modelis, kalibras, gamintojo pavadinimas, pagaminimo metai ir identifikacinis numeris) į šiuos leidimus neįrašomi (12 straipsnio 10 dalis).

Pagal Įstatymo 17 straipsnio 1 dalį šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytų ginklų, B ir C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo nesantis nepriekaištingos reputacijos (2 punktas). Šiame įstatyme nepriekaištingos reputacijos asmeniu laikomas asmuo, kuriam netaikomos šio straipsnio 2 dalies nuostatos (18 straipsnio 1 dalis). Nepriekaištingos reputacijos asmeniu nelaikomas asmuo, be kita ko, įsiteisėjęsiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, ir po asmens teistumo išnykimo arba panaikinimo nepaėjęs 15 metų (18 straipsnio 2 dalies 3 punktas).

Įsakymo 1 punktu patvirtintas Aprašas, o 2 punktu Departamento Viešosios tvarkos biuro Licencijavimo valdybai pavesta kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

Lietuvos Respublikos nuolatinių gyventojų (toliau – asmenys) turimų civilinėje apyvartoje leidžiamų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, skirtų Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams, apyvartos ir jos kontrolės tvarką nustato Aprašas (1 punktas). Leidimus laikyti (nešiotis) ginklus išduoda, perregistruoja, panaikina, leidimus parduoti (perdirbti) ginklus išduoda, panaikina ir neterminuotus leidimus laikyti (nešiotis) ginklus išduoda, panaikina jų galiojimą bei leidimus įsigyti ginklus, šaudmenis užsieniečiams išduoda Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešosios tvarkos biuro Licencijavimo valdyba (toliau – įgaliota policijos įstaiga) (4 punktas). Gavęs visus tinkamai įformintus dokumentus, pareigūnas organizuoja patikrinimą, siekdamas nustatyti, ar nėra priežasčių, dėl kurių leidimas laikyti (nešiotis) ginklus pareiškėjui galėtų būti neišduodamas (10 punktas). Jeigu atliekant patikrinimą buvo nustatyta priežasčių, dėl kurių leidimas laikyti (nešiotis) ginklus neišduodamas remiantis patikrinimo rezultatais, parengiamas neigiamas sprendimas ir atsakymas asmeniui dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo. Sprendimas atsisakyti išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus turi būti motyvuotas (surašytas laisva forma), priimtas vadovaujantis Įstatyme ir Apraše nustatytais reikalavimais. Neigiamas sprendimas dėl kartu gyvenančio asmens neatitikties Įstatyme nustatytiems reikalavimams surašomas laikantis asmens duomenų apsaugos teisės aktų reikalavimų. Neigiamą sprendimą pasirašo jį surašęs pareigūnas, tvirtinti sprendimą ir pasirašyti atsakymą asmeniui pateikia įgaliotos policijos įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui. Neigiami sprendimai ir atsakymai pasirašomi ir tvirtinami Policijos dokumentų valdymo sistemoje, į PLVIS įkeliamai atsakymo ir sprendimo elektroniniai nuorašai (14 punktas). Išduoti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus atsisakoma Įstatymo 12 straipsnio 11 dalyje, 12 straipsnio 12 dalyje, 17 straipsnyje nurodytais atvejais, taip pat, jei asmuo neatitinka Įstatymo 13 straipsnio 2–5, 9 ar 14 dalyse

nustatytų reikalavimų, taip pat, jei asmuo nesutinka leisti policijai gauti duomenų iš sveikatos priežiūros institucijų dėl asmens ligų ar fizinių trūkumų, kurie galėtų trukdyti tinkamai elgtis su ginklu (15 punktas).

Vadovaujantis aukščiau nurodytomis Įstatymo, Lietuvos policijos generalinio komisaro išleisto Įsakymo bei juo patvirtinto Aprašo nuostatomis bei remiantis byloje surinktais duomenimis (pareiškėjo 2025 m. vasario 6 d. prašymu, skundžiamu Sprendimu ir Teismo baudžiamuoju įsakymu), ginčijamas Sprendimas buvo priimtas Departamento Viešosios tvarkos biuro, veikiančio pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka, priimant sprendimus dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo.

Pagal aptartą teisinį reglamentavimą, priimant sprendimą dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimo Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu, policijos įstaiga turi pareigą pateikti tokio sprendimo motyvus, t. y. pagrįsti, jog turi duomenų, kad asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu ir dėl to jam negali būti išduotas leidimas laikyti (nešiotis) ginklus.

Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, jog ginklai ir šaudmenys gali kelti pavojų ne tik pačiam ginklus ir šaudmenis turinčiam asmeniui, bet ir kitiems visuomenės nariams, viešajai tvarkai, todėl įstatymų leidėjas turi pareigą nustatyti tokias ginklų ir šaudmenų patekimo į civilinę apyvertą, jų laikymo, naudojimo, leidimų įsigyti ginklą išdavimo ir panaikinimo sąlygas ir tvarką, kad būtų sudarytos prielaidos apsaugoti visuomenės narius nuo galimos grėsmės, užtikrinti viešąją tvarką (žr., pvz., 2013 m. sausio 25 d. nutarimą, 2016 m. vasario 2 d. nutarimą, 2020 m. birželio 5 d. nutarimą).

LVAT savo praktikoje taip pat ne kartą konstatavo, kad Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatyti draudimai savo prigimtimi yra prevencinio pobūdžio, skirti užtikrinti šio įstatymo tikslų įgyvendinimą. Sprendžiant dėl specialiosios teisės suteikimo (atėmimo), pareiga įrodyti, kad asmuo atitinka įstatymo reikalavimus (jų nepažeidė), tenka pačiam asmeniui, siekiančiam tokią teisę įgyti, tuo pačiu jam tenka ir pareiga paneigti abejones, kylančias vertinant vienus ar kitus faktus, reikšmingus specialiosios teisės turėjimui (žr., pvz., 2018 m. gruodžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1355-438/2018, 2020 m. spalio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2310-1062/2020, 2023 m. gruodžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-835-525/2023).

Nagrinėjamo ginčo atveju atsakovas atsisakė išduoti pareiškėjui leidimą laikyti (nešiotis) ginklą Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 18 straipsnio 2 dalies 3 punkto pagrindu, t. y. nustatęs, kad pareiškėjas neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimo, nes įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu buvo pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį LR BK numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, ir po asmens teistumo išnykimo nepraėjo 15 metų. Taigi Komisija vertins, ar pagrįstai atsakovas nustatė šias aplinkybes.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 41 straipsnyje nuodyta, kad teismo baudžiamasis įsakymas yra nuosprendis, kurį teismas priima nerengdamas bylos nagrinėjimo teisme.

Bylos medžiaga nustatyta, kad Teismo baudžiamuoju įsakymu (duomenys neskelbtini duomenys neskelbtini rajono apylinkės teismo baudžiamuoju įsakymu, priimtu baudžiamojoje byloje Nr. duomenys neskelbtini) buvo nuspręsta pareiškėją „pripažinti kaltu pagal Lietuvos Respublikos BK 227 str. 2 d. ir nuteisti 1300 Lt (10 MGL dydžio) bauda“. Skundžiamo Sprendimo ir atsiliepimo duomenimis, pareiškėjas 2013 m. rugpjūčio 22 d. paskirtą baudą sumokėjo.

LR BK 227 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad tas, kas tiesiogiai arba netiesiogiai pats ar per tarpininką pasiūlė, pažadėjo ar susitarė duoti arba davė kyšį valstybės tarnautojui ar jam prilygintam asmeniui arba trečiajam asmeniui už pageidaujamą valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens neteisėtą veikimą ar neveikimą vykdant įgaliojimus, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.

Pagal LR BK 97 straipsnio 1 dalį, turinčiais teistumą laikomi už nusikaltimo padarymą nuteisti fiziniai ar juridiniai asmenys, kuriems įsiteisėjo Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismo priimtas apkaltinamasis nuosprendis. Turinčiais teistumą laikomi: asmenys, nuteisti už tyčinius nusikaltimus ir realiai atlikę paskirtą bausmę, – bausmės atlikimo laikotarpiu ir po bausmės atlikimo arba atleidimo nuo bausmės atlikimo: a) trejus metus, jeigu jie nuteisti už nesunkų ar apysunkį nusikaltimą (3 dalies 3 punktas). LR BK 11 straipsnio 4 dalimi nustatyta, kad apysunkis

nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė viršija trejus metus laisvės atėmimo, bet neviršija šešerių metų laisvės atėmimo.

Atsižvelgiant į šias nuostatas, atsakovas pagrįstai nustatė, kad pareiškėjas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu (t. y. 2013 m. liepos 18 d. Teismo baudžiamuoju įsakymu) pripažintas padaręs tokį nusikaltimą, už kurį LR BK (šiuo atveju 227 straipsnio 2 dalyje) numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo. Bylos medžiaga (Sprendimo, Teismo baudžiamojo įsakymo duomenys) patvirtina, kad minėtą nusikaltimą pareiškėjas padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio. Padarytas nusikaltimas laikytinas apysunkiu, todėl, vertinant pareiškėjo teistumą, atsižvelgiama į tai, ar po teistumo išnykimo arba panaikinimo nepraėjo 15 metų.

Byloje nėra ginčo, kad pareiškėjas Teismo baudžiamuoju įsakymu paskirtą baudą sumokėjo 2013 m. rugpjūčio 22 d. Vadinasi, pagal LR BK 97 straipsnio 3 dalies 3 punkto a) papunkčio reglamentavimą, atsakovas pagrįstai Sprendime vertino, jog iki 2016 m. rugpjūčio 22 d. pareiškėjas buvo laikomas asmeniu turinčiu teistumą ir atitinkamai priėjo prie išvados, kad po teistumo išnykimo dar nepraėjo 15 metų. Tuomet atsakovas patikrinimo metu (atliekamo, kaip numatyta Įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje, Aprašo 10 punkte) nustatęs, kad pareiškėjas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu buvo pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį LR BK numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį jis padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, ir po asmens teistumo išnykimo nepraėjo 15 metų, pagrįstai konstatavo, jog dėl to pareiškėjas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu Įstatymo taikymo prasme.

Pažymėtina, kad pareiškėjas neginčija, jog neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimo, tačiau teigia, kad nuo 2022 metų priklauso Lietuvos šaulių sąjungai, dalyvauja pratybose ir tobulina įgūdžius, o ginklo turėjimas būtinas siekiant lavinti savo įgūdžius.

Atsakovas atsiliepime vertina, kad pareiškėjo nurodytos aplinkybės apie jo priklausymą Lietuvos šaulių sąjungai ir kiti duomenys savaime nepaneigia jo biografijos faktų dėl neatsakingo elgesio, kuris netoleruojamas viešo intereso apsaugos kontekste. Įstatymo 18 straipsnio 2 dalies nuostatos yra imperatyvios ir įstatymų leidėjas nesuteikia diskrecijos teisės viešojo administravimo subjektui (atsakovui), kuriam suteikti įgaliojimai taikyti šią normą, pasirinkti kitokį elgesio variantą, išskyrus normoje nurodyto leidimo laikyti (nešiotis) ginklus neišdavimą, jeigu nustatoma bent viena iš nurodytų alternatyvių aplinkybių.

Komisija pažymi, kad Įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje aiškiai reglamentuota, jog šiame įstatyme nepriekaištingos reputacijos asmeniu laikomas asmuo, kuriam netaikomos šio straipsnio 2 dalies nuostatos. LVAT 2018 m. balandžio 12 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-505-602/2018 yra išaiškines, jog „Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme įtvirtinto reguliavimo prasme fizinio asmens nepriekaištinga reputacija nėra vertinamoji kategorija, suteikianti diskreciją specialiajam subjektui, kurį įstatymų leidėjas įgaliojo priimti sprendimus dėl leidimų laikyti (nešiotis) ginklus išdavimo, pačiam nuspręsti, kuriuo atveju pretendentas laikytinas nepriekaištingos reputacijos asmeniu pagal šį įstatymą, o kuriuo nelaikytinas. Šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nurodytas baigtinis atveju, kuriais pagal šį įstatymą asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu, sąrašas.“ Taigi atsakovas, sprenddamas išduoti ar neišduoti asmeniui leidimą laikyti (nešiotis) ginklus, privalo patikrinti, ar yra Įstatymo 18 straipsnio 2 dalies papunkčiuose nurodyta aplinkybė, kada asmuo visgi negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu ir dėl to jam negali būti išduotas leidimas laikyti (nešiotis) ginklus. Įstatymo normose nėra išimčių, numatančių, kad, asmeniui siekiant įgyti leidimą laikyti (nešiotis) ginklus savigynai ir šaulio tarnybai (Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3, 8 punktai), atsakovas visgi galėtų atsižvelgti į pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes (pavyzdžiui, asmens aktyvią narystę Lietuvos šaulių sąjungoje ir reguliarių dalyvavimą pratybose bei įgūdžių tobulinimą; rizikas valstybinio saugumo srityje ir pareiškėjo įvardytą poreikį kiekvienam ruošti šalies gynybai) ir dėl to, nors ir nustatęs Įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą aplinkybę, visgi galėtų laikyti šį asmenį nepriekaištingos reputacijos asmeniu.

Nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į bylos duomenis ir nurodytą teismų praktiką, atsakovui Sprendime pagrįstai nustatė, kad pareiškėjas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu buvo pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį LR BK numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį

padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, ir po pareiškėjo teistumo išnykimo nepraėjo 15 metų, todėl pareiškėjas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu, Komisija vertina, kad tai Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 18 straipsnio 2 dalies 3 punkto taikymo požiūriu yra pakankamas ir tinkamas pagrindas neišduoti pareiškėjui jo prašomo leidimo laikyti (nešiotis) ginklus. Sprendime nurodytos atsakovo nustatytos faktinės aplinkybės, taikytos teisės normos, kuriomis vadovavosi atsakovas, sprenddamas dėl pareiškėjo duomenys neskelbtini prašymo dėl leidimo laikyti (nešiotis) ginklus, pateikti aiškūs ir pakankami motyvai, todėl Sprendimas savo esme atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus, taikomus administraciniam sprendimui, ir Komisija neturi pagrindo jį panaikinti, remiantis pareiškėjo skundo argumentais. Nenustačius pagrindų, sudarančių savarankišką ir pakankamą pagrindą atsakovo Sprendimą pripažinti neteisėtu bei jį panaikinti, išvestinis skundo Komisijai reikalavimas įpareigoti Departamento Viešosios tvarkos biurą išduoti pareiškėjui leidimą ginklui šaulio tarnybai taip pat netenkintinas. Taigi pareiškėjo skundas Komisijai atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Asmuo X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė